

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Preoțimea și literatura războiului.

— De Dr. Gh. Comșa. —

II.

Literatura războiului are asupra preotului impresia pe care în genere o are o scriere de obicei, însă totuși e diferită încâtva impresia aceasta tocmai prin faptul, că poartă în sine timbrul războiului. Ca să înțelegem mai bine chestiunea aceasta, să vedem pe scurt ce rol are în genere cetitul asupra noastră.

E în deobște cunoscut, că dispoziția corpului înrăurește asupra spiritului și sufletul încă are înrăurire asupra corpului. Dacă voim deci să influențăm asupra sufletului, trebuie să ținem cont de factorii sub a căror stăpânire se află organismul omenesc: dispoziția înăscută a organismului, nutrirea și împrejurările externe. Trei momente pot deci să influențeze asupra sufletului: ce aplicare are omul dela naștere în fața impulsurilor externe, ce nutremânt îi trebuie, adică nu e destul să reageze la impulsurile lumii externe, ci trebuie să se adapteze în continuu, și a treia oară, că oare ce are să facă el cu materialul ce l-a adunat prin adăparea sa continuă. În cazul acesta împrejurările externe pot să joace rol însemnat, pot stânjeni și pot promova folosirea salutară a energiei adunate.

Dispoziția e o însușire moștenită a sistemului nervos și nu e egală la fiecare individ, ci unul reflectează într'un chip și altul în alt chip la înrăuririle externe. Cineva învață mai curând numerii, altul limbile. Atârnă dela elementele cunoașterii sentimentale și ale voinței. Unul vrea să cunoască culori, altul tonuri, și iar altul raporturi. Dispoziția e și talent dacă e tare.

A doua condiție e nutremântul spiritual pe seama sistemului cerebral. Sufletul se nutrește cu idei, cari sunt icoanele obiectelor, rămase în suflet în urma înrăuririlor externe și interne. Inșă precum părțile corpului au nevoie de nutremânt deosebit, așa e și cu sufletul. Doar ideile apar în fel și fel de combinații. Și fiindcă potrivit doctrinei psihologice, orice idee cuprinde, respective e însoțită de sentimente și voință, e evident, că sufletul nostru, caracterul nostru, atârnă dela ideile cari îl stăpânesc.

Cercurile de idei tocmai cel mai mare rol îl au în suflet și ele se pot amplifica prin învățatură, cetit, prin experiență. Astfel și războiul poate amplifica cercul de idei. Să urmărim însă mai departe procesul psihologic. Acest cerc de idei are mai ales trei părți: idei, cari se numesc cunoștințe, adică ne oferă impresii despre lumea externă și despre noi, cu ajutorul observării și experienței. Învățăm limbi, geografie, gramatică, comput, dar aici nu aflăm mult element sentimental și nu se trezesc așa mari emoțiuni în noi.

Al doilea cerc de idei produce mai multe sentimente, dorințe, pasiuni etc. De ex. poveștile, legendele, întâmplările interesante, produc astfel de idei. Inșă asupra voinței înrăurește mai mult al treilea cerc de idei, care cuprinde învățăminte din viață și ne prezintă scopurile omului: deci cunoștințe, cari iar ne duc cu gândul la lumea morală. Așadar și un preot trei feluri de cunoștințe are să-și însușească prin cetit: întâi cunoștințe, cari încă n'au înrăurire asupra sentimentelor, apoi cunoștințe, cari produc sentimente și în al treilea rând cunoștințe, cari ne transpun în ordinea morală.

Ziceam, că literatura războiului are asupra preotului o înrăurire deosebită de a altor oameni. Așa este, căci el privește din punctul de vedere al chemării sale cea literatură, iar alți oameni din alt punct de vedere. Îndeosebi referitor la ordinea morală va avea preotul o concepție mai temeinică, mai superioară, căci numai așa poate el satisface chemării sale învățătoarești. Chiar și la însușirea unor cunoștințe simple, apoi la acelea cari produc sentimente, preotul privește prin altă prismă. Și trebuie să fie așa. Pentru că preotul e chemat să lucreze mai mult la înlăturarea dezastrului războiului. El are să cimenteze mai departe dragostea creștină, credința și nădejdea, puse de război la grea încercare. Un preot, care după război nu poate realiza aceste lucruri, acela nu poate fi preot adevărat. El însuși va avea să cunoască peripețiile fiecărui credincios al său, care a luat parte în război, la ceace îl va ajuta, nu numai literatura războiului, ci pe lângă aceasta și istorisirea cu grai viu a pățaniilor fiecărui credincios al său, dela care va avea să ceară a-i spune totul amănunțit. Va avea apoi să-și facă însemnări și în cazurile pastorale se va folosi cu o judecată clară de momentele acelea.

Să revenim la obiect mai deaproape. Să căutăm oarecari exemple cu privire la folosul ce-l poate avea un preot din literatura războiului. Într'un număr anterior al «Telegrafului Român» am făcut menționare despre unele foiletoane ale literaturii războiului. Chiar și din conținutul acelora un preot poate să prindă partea chestiunilor, cari îl interesează în raportul cu credincioșii săi. Voi considera însă acum alte foiletoane într'un dovedirea tezei.

Cetesc în ziarul «Die Zeit» Nr. 5170 dela 15 Februarie a. c. un foileton intitulat: «In Feindes Macht — zum Selbsterwacht». Autorul lui așa de frumos ne spune, că fiecare suflet omenesc e o țară cu un intern în multe privințe necunoscut. Unui preot, cetind o așa propoziție, nu-i este permis să se oprească aici. El se va întreba, că oare cunoaște el sufletul credincioșilor săi? Din ce cauză nu-l cunoaște? Căci dacă nu se va întreba, e dovadă, că dânsul n'are interes pentru turma sa!

Conținutul foiletonului ne desfășură următoarele: În singurătatea închisorii a scris italianul Marco Polo despre Iaponia, China, India și bogățiile de acolo în veacul al XIII-lea. Era în captivitatea împăratului mongol Kobloi. Cetind cartea aceasta Columbus, s'a simțit îndemnat a face excursii și așa a ajuns în America, țara care altcum ar fi rămas încă multă vreme nedescoperită.

În veacul al șaptesprezecelea, marele poet italian Thomas Campanella, — pe care Herder l-a numit «gefesselter Prometheus», — a scris timp de 27 de ani în temnița poeziile sale. Cel orb încă e în singurătate. Homer a fost orb, dar a dăruit lumii opere de o valoare neprețuită. Marele teoretician de război, Karl von Clausewitz, maestrul lui Moltke, — care lauda mult pe Clausewitz, — în etate de 13 ani a fost scos din școală și dus în Westfalia între țărani, ca militar. Acolo a cetit scrierile iluștrilor despre autodidacticism. A avut voință tare și astfel fără multă școală a devenit prin instruire proprie «Meistabes».

Aici e dată dovada puternică a faptului, că unde e voință tare, se află și un drum, că sufletul omului nu poate fi nimic prin lanțuri și alte instrumente torturătoare, căci el e nemuritor!

Evident, că un preot cu o cugetare cât de puțină asupra acestor lucruri, va recunoaște adevăritatea tezei pomenite mai sus. Dar să mai aduc un exemplu. În 17 Februarie ziarul «Neue Freie Presse» scrie, că în tranșee s'a format o adevărată ziaristică, nu din partea oamenilor de profesie, ci din partea soldaților, ceace e un lucru, care ne uimește. Într'un astfel de ziar se află o poezie intitulată «Moartea». Conținutul este acesta: Autorul vede un mort înaintea piedecilor de sârmă. Întâi crede, că-i un frate al lui. Merge și îl îngroapă și numai atunci vede, că e un camarad și nu fratele lui. Atunci zice poetul: «M'au înșelat ochii, dar inima nu!» Ce idee frumoasă despre frățietatea creștină!

Incheiu aceste rânduri, făcând constatarea, că literatura războiului trebuie să fie cetită cu sârguință de preoți, ca ei să fie cei mai conștii de schimbările pe cari le-a produs războiul în viața omenimii. Concepția oamenilor și în vreme de pace va fi stăpânită timp îndelungat de grozăveniile războiului. Și fiind ea în parte manifestată și prin literatură, e clar, că trebuie să o cunoaștem. Ca să înlăturăm răul, trebuie să-l cunoaștem, iar unde vedem binele, să-l scoatem la lumină, ca să nu rămână în umbra morții. Preoții cu experiență bogată ar face un serviciu neprețuit celorlalți preoți, dacă în literatura războiului ar reliefa cărțile, cari au un interes deosebit pentru preoțime. Am nădejde întemeiată în privința aceasta.

Misiunea baronului Hazai. Când a demisionat baronul Samuel Hazai din postul de ministru ungar de honvezi, s'a spus, că pe Excelența Sa îl așteaptă o altă misiune însemnată militară. Din un comunicat semioficios aflăm acum cu privire la misiunea aceasta următoarele: Valorarea corăspunzătoare scopului a mijloacelor materiale, a îndemnat toate puterile cari poartă război, să-și creeze organizațiuni noi, mai nainte neprevăzute. Exploatarea corăspunzătoare a populației masculine, aptă de arme, nu e chestie de vreo importanță mai mică. Intreaga afacere de suplinire și completare, prin estinderea legală a serviciului la gloate, prin necesitatea de a fi folosiți cetățenii apți de serviciu în întregitatea lor la serviciile de război și auxiliare, prin datorința de a se purta de grije, ca cei mai tineri, capabili de prestațiuni, să fie puși în fața dușmanului, iar cei mai bătrâni și mai puțin apți să facă servicii prețioase la etape și în dosul frontului, prin măsurile, cari au să asigure agromonia și industria, mai ales însă personalul pentru industria de război, oferă un teren de muncă atât de vast, încât numai o organizare unitară și o conducere unitară poate să-l stăpânească. Acum de curând anunțată schimbare în ministerul ungar de honvezi stă în legătură cu această organizare. Colonel-generalul Hazai a fost numit de Maiestatea Sa conducător al întregii afaceri de completare. În cercul de activitate al acestui ofițer cad. abia înaintea întregirea de soldați și de cai.

Din parlament. În ședința de Luni a dietei a fost de nou vorba despre Români din Ardeal. Domnul ministru de justiție Balogh a răspuns la observările conțelului Stefan Bethlen, deputat dietal, care afirmase într'o ședință premergătoare, că organele dela justiție nu ar fi în Ardeal destul de riguroase, mai ales față de Români, cari s'au făcut vinovați prin atitudinea lor cu ocazia invasiunii române, — cum că cele întâmplare cu ocaziunea invasiunii române reclamă o muncă foarte mare, atât dela organele civile, cât și dela cele militare. Urmarea e în mod natural aceea, că lucrările se află abia la începutul lor. Organele dela justiție își fac însă datorința pretutindenea. Lămuririle date au fost primite cu aprobări din partea majorității dietei. S'a intrat apoi în ordinea de zi, vorbind la raportul guvernului despre aplicarea măsurilor excepționale deputații Simonyi-Semadan și Gieswein, iar în urmă contele Albert Apponyi a adresat guvernului o interpelare urgentă, în chestia creării organului comun de alimentare (ungar-austriac-german). Ministrul prezident, contele Stefan Tisza, a răspuns, că organul din întrebare, comisiunea comună de alimentare, are caracter curat informativ și are chemarea de a stabili o consonanță oarecare între oficiile de alimentare. Răspunsul a fost luat la cunoștință. Marți s'a continuat în dietă discuția asupra raportului cunoscut al guvernului.

Condiția păcii viitoare. Domnul Wilson, presidentul statelor unite americane, a rostit o vorbire mai lungă în ședința comitetului democratic național, în firul căreia a spus și următoarele: «După a mea convingere, îngrozitorul războiu nu ar fi izbucnit niciodată, dacă toate națiunile europene ar avea guverne democratice, ca Franța și Anglia. Războiul s'a născut în urma hotărârilor luate de anumite guverne autocrate, în contra voinței popoarelor. O condiție esențială a păcii viitoare este aceea, ca nici un popor să nu fie guvernat în contra voinței sale și ca nici un guvern să nu-și poată împune voința față de poporul care nu vrea să recunoască acest guvern. Gândiți-vă la aceea ce s'a întâmplat în Alsața și Lorena în curs de patruzeci de ani. Avem aici un cas tipic cu

privire la ceea ce trebuie să fie împedecată, dacă voim, ca pacea durabilă să fie restabilă. Domnul Wilson a dat apoi exprimare speranței pe care o nutrește, că statele unite vor coopera la restabilirea păcii mondiale, dar participarea Americii la restabilirea păcii se va face numai în scopul realizării năzuințelor juste ale popoarelor. Ceeace înseamnă, că domnul Wilson a trecut cu totul pe partea antantei, un lucru pe care îl știam și pe care nu trebuia să-l mai spună în vorbe atât de ademenitoare pentru cei — naivi!

Mareșalul Conrad despre război. Într-o convorbire pe care a avut-o mareșalul campestru, baronul Conrad de Hötendorf, cu un corresponsent dela o foaie americană, distinsul militar a declarat, că antanta a făcut două greșeli mari în cursul războiului: întâi, când a contat la o soluțiune provocată de război în internul monarhiei austro-ungare, așteptând ca diferitele ei popoare să tindă spre o desfacere din legăturile în cari se află, și al doilea, când n'a primit ofertul de pace făcut din partea puterilor centrale. Războiul a dovedit, că popoarele monarhiei austro-ungare nici când n'au fost atât de bine închiegate în jurul tronului ca acum, precum dovedit e și aceea, că ofertul de pace nu l'am făcut, fiindcă ne aflam în fața prăbușirii economice și militare, cum credea antanta, ci pentru a pune capăt inutilii vărsări de sânge. Are firma convingere mareșalul, că prin acțiunea însășită a submarinelor războiului se va termina în curând. Succesele pe cari le au puterile centrale în acest război, se datoresc conlucrării armonioase a trupelor germane și austro-ungare. A spus apoi mareșalul Conrad, că războiul e o afacere proastă pentru fiecare, cu atât mai vartos pentru nebuni, — făcând aluzie la România, care avea o situație splendidă până în momentul când s'a decis să atace și ea, crezând bărbății ei de stat, că monarhia noastră se află pe pragul prăbușirii. S'au convins acum despre contrarul!

† Ioan Socaciu.

Cu mare întârziere și totodată cu adânci regrete aflăm, că unul dintre cei mai mari și conștienți profesori ai școlii comerciale superioare greco-orientale române din Brașov, **Ioan Socaciu**, a trecut la cele vecine în 5 Martie nou, în comuna sa natală Mândra, din comitatul Făgărașului, unde s'a retras cu două săptămâni înainte de moarte și unde a fost înmormântat în 7 Martie nou. A făcut decedatul mari servicii culturii noastre naționale și dezvoltării economice la poporul nostru, în cursul celor 36 de ani petrecuți la catedră, de unde a împărțit învățătură bogată la nenumărate rânduri de tineri, trecuți prin școala la care era aplicat. A publicat apoi și a dat literaturii române mai multe cărți bune și folositoare, iar din mica sa avere agonisită prin crutare a făcut parte și instituțiilor noastre cul-

turale, lăsând prin testament: pe seama bisericii gr.-orientale din Mândra, comuna sa natală, 2000 coroane, pentru fondul de zidire al școlii comerciale din Brașov 500 cor., pentru orfelinatul din Sibiu 300 cor., pentru masa studenților din Brașov 450 cor., pentru fondul disponibil al școlii comerciale 500 cor., etc. Fostii săi elevi vor deplânge din toată inima pe înțeleptul, bunul și de toți iubitul lor profesor, căruia recunoșcători avem să-i fim toți, biserica și neamul, pentru bunele servicii pe cari le-a adus obștei românești și patriei noastre. Fie-i țărâna ușoară și memoria în veci binecuvântată!

Corpul profesoral dela școala comercială superioară greco-orientală din Brașov a dat din prilejul pierderii veneratului coleg următorul anunț funebrel:

Cu adâncă durere aducem la cunoștința tuturor binevoitorilor școlii noastre, că iubitul nostru coleg, **Ioan Socaciu**, profesor la școala comercială superioară greco-orientală română din Brașov, membru al multor așezăminte culturale și de binefacere, a încetat din viață, după un morbo scurt dar greu, Luni în 20 Februarie (5 Martie) 1917, în plină activitate profesorală, la vârsta de 72 de ani. Rămășițele pământești ale fericitului coleg au fost așezate spre vecinică odihnă în cimitierul bisericii greco-orientale române din Mândra, în 22 Februarie (7 Martie) 1917. Rugați vă pentru fericita odihnă a sufletului lui. Brașov, 24 Februarie (9 Martie) 1917. *Corpul profesoral al școlii comerciale superioare greco-orientale române din Brașov.*

Preoțimea de astăzi și de mâine.

— De preotul Ioan Dandea. —
(Urmare).

Pe acești tineri preoți îi nimicește mai ales gândul, ca familia lor să nu fie muritoare de foame. Pentru familia lor îi doare mai mult, ca să nu o vadă expusă sărăciei, fără ca ei să-i poată ajuta cu ceva. Ei simțesc tărnia lor sufletească fierbând în launtrul lor și căutând să se verse în afară în unde sălbătice și sunt îndurerați până la moarte, că se văd siliți să-și umilească conștiința înaintea lor proprie. Pe deoparte conștiința îi muștră amar pentru gândul de a o umili, pe de altă parte gândul eventualei pierderi a sigurului mijloc de traiu, cu care sunt amenințați, îi înspăimântă, căci își văd dată pradă sărăciei familia lor.

Rezultatul luptei interne se poate prevedea, căci necesitatea naturală a conservării proprii și a familiei învinge aproape totdeauna.

Și mai vrednici de milă sunt acei preoți, dacă cumva sunt, cari nu au nici tărnie de suflet, ca să poată rezista ispitelor și amenințărilor, căci nu și-au putut-o câștiga prin educațiunea

făcută în mediul străin culturai naționale, dar nu au nici mijloace de traiu suficiente pentru sine și familie, prin care să își poată câștiga o cultură națională temeinică, care să le desvoalte sentimentul național și să le dea tărnie sufletească și care să le dea și independență materială și spirituală.

Dar nu e destul cu constatarea acestor fapte dureroase, ele trebuie și delaturate. Delaturarea acestor fapte dureroase stă în strânsă legătură cu educațiunea în gimnazii și seminarii, cu mediul în care preotul trăiește în viața socială, precum și cu ameliorarea dotațiunei preoțimei. În privința ameliorării stării materiale a preoțimei trebuie amintit, că numai aceea ameliorare e reală și rodnică, care îi dă preotului o absolută independență materială. Dependența să o aibă preotul numai față de organele bisericesti superioare, căci numai atunci își poate desvolta cu conștiința liniștită toată independența spirituală și față de păstoriți.

O stare ideală ar fi atunci, când preotul și-ar primi întreg salarul corăspunzător dela Ven. Consistoare. Sumele necesare pentru solvirea acestor salare ar intra la Ven. Consistoare, sau din o repartiție făcută asupra parohienilor și încassată prin intervenirea organelor administrative, sau din fundațiuni întemeiate spre acest scop, sau dela stat, sau din toate trei izvoarele. Având preotul salar fix, nu ar fi stânjenit și umilit de gândul, că e silit să întindă mâna, ca să primească competențele sale. Nu l-ar stânjeni în activitatea lui pe preotul cu bune intențiuni, dar cu puțină tărnie sufletească, gândul, că s'ar supăra păstoriții pentru combaterea cu asprime a relelor năravuri și patimi și nu ar aduce la biserică de bună voie jertfele din cari primește parte și preotul. Nu l-ar umili pe preotul conștientios gândul, că trebuie să se târguiască pentru taxele stolare.

Dar aceasta e o stare ideală și va trece mult până ce va deveni faptă. Acum între împrejurările în cari ne aflăm nu rămâne altceva de făcut, decât ca pe lângă regularea salarului fix primit dela stat, delaturându-se motivele asupritoare să se reguleze și uniformizeze taxele stolare după regiuni în mod fix și precis, ca să stie și preotul ce are să pretindă și păstoriții ce au să deie. Statorirea acestor taxe stolare fixe ar delatura un motiv, pentru care e atacată preoțimea și anume: mamonismul, care se manifestă prin iubirea de argint.

Din cauza acestui mamonism, de care în adevăr sunt pătați mulți preoți, în multe locuri se nasc desbinări și uri între preoți și păstoriți. În multe locuri acest mamonism între altele a ușurat incuibarea sectelor protestantice prin parohii, sub numirea de «po-căiți». Lăcomia nesățioasă după averi a unor preoți a făcut, ca păstoriții să pună în circulațiune cunoscuta vorbă proverbială: «Popa are două mâni de luat, cea de dat i-a secat», etc.

Pentruca preoțimea să scape de aceste huliri e de lipsă, ca în tagma preoției să între numai valori morale, cu tărnie sufletească, cari să fie în putere de a-și înfrâna egoismul și pofta lacomă după averi.

Alte mijloace pentru ameliorarea stării materiale a preoțimei sunt: zidirea caselor parohiale, procurarea de porțiuni canonice pe sama preotului și încassarea așa numitei «simbrii» în naturalii și bani prin epitropia parohială.

Pentru preoții tineri cel mai de căpetenie lucru este, când pășesc în parohie, ca să aibă unde locui potrivit poziției lor sociale. Deci cel mai important punct al ameliorării stării materiale a preoțimei trebuie să fie zidirea caselor parohiale. Preotul tinăr cu inima arzândă dorește să se dedice carierii preoțești, dar focul acesta sfânt se potolește la cea dintâi pășire în parohia unde e trimis de soarte, căci îi lipsește cuibul fericirii familiare, raiul fericirii, îi lipsește «casa». Casă proprie nu-și poate zidi, căci în urma multelor cheltuieli avute cu studiul e cu neputință aceasta, mai ales că are lipsă de toate. E fericit dacă își găsește o casă parohială în stare mizerabilă, în care unui intelectual cu cultură asemănătoare preotului i-ar fi și rușine să locuiască. E bun bucuros dacă se poate adăposti în vre-o căsuță undeva, care are o singură odae, și e mulțumit dacă o poate avea, dar e cu teama în spate, că proprietarul în fiecare zi îl poate amona pe el și familia sa în drum. El nu își poate zidi case proprii, parohienii nu voesc, nici nu sunt siliți de nimenea; preotul nu-i poate sili, nici cu buna nici cu răul; organele superioare încă nu-i silesc.

Iată-l pe preotul idealist nefericit. Iată l pe cel ce avea să fie fericirea păstoriților, având lipsă el însuși de mângăere și ajutor, căci va suferi mult văzându-și familia în strâmtoare și neputându-i ajuta cu nimic!

Preotului tinăr îi stau la dispoziție 4 căi, cari să-l scoată din această

FOIȘOARA.

În exil.

Din adâncul depărtării
Crește mândrul soare 'n zare,
Largul firii îl înecă
Graba razelor fugare.

Peste vile bolnave
Cerne albă pomorocă,
Lacul tolănit a lene
In polei de-argint se 'mbracă.

Toamna-și flutură podoaba
Peste câmpul amorfiț,
Tristă tremură lumina
In văzduhul mohorât.

«Rază dulce călătoare
Pe lungi fire de mătăș,
Nu-mi aduci vre-o veste bună
Dela dragii mei de-acasă?»

Rază vine după rază
Coborând fără popas,
Dar nici una nu răspunde
Intristatului meu glas.

Vremea trece, 'n al meu suflet
Crește jalea val cu val,
Când te-oi mai vedea eu iară
Mult doritul meu Ardeal?

Seb. Stanca.

Un duhovnic năcăjit.

— Fragmente de ziar, de H. Zschokke.

Traducere, de Aurel Nan.
(Urmare). 2

După ce mi-am terminat scrisoarea, am căzut ca un copil neprihănit în genuchi și până o duse la postă Polly m'am rugat cu căldură lui Dumnezeu, să o conducă la un sfârșit norocos. Și s'a trezit atunci o lumină ciudată în sufletul meu și s'a coborât atâta mângăiere. Un cuvânt trimis lui Dumnezeu aduce totdeauna alt cuvânt dela Dumnezeu. Am intrat cu inima îndurerată în odaia mea de rugă, și cât de ușurat îmi părăsii camera intunecoasă.

Lenny cosea în liniște lângă fereastră. Cu atâta seninătate și cu atâta gingașie ședea pe scaunul ei învechit, de credeai că-i un inger din cer. Fața ei limpede im praștia parcă lumină în jurul său. Odaia îngustă ne-o insenina o rază blândă de soare, furișată prin geamul ferestrei noastre scunde. Mă copleși o fericire cerească. Mă așezai la măsua mea de scris și prinsei a-mi încheaga cuvântarea, despre «bucuriile săracilor».

În biserică modestă cuvântat-am, cât creștinilor, cât mie; și nu știu, părăsit-a casa Domnului vre-un suflet mângăiat, dar știu că eu da. Mă simțeam mai bun, mai tare. Soarta duhovnicului e ca a doctorului. El cunoaște puterea medicamentelor sale, dar nu cunoaște totdeauna înrăurirea lor asupra diferitelor categorii de bolnavi,

La ameazi.

În despăingeniarea dimineții am primit o scrisoare. O trimite un strein, care se odihnește peste noapte în ospătaria comunală. Mă roagă să-l cercetez pe un moment în o atacere cât se poate de urgentă.

Mersei. Mi-se prezentă un tiner frumușel, ca de douăzeci și șase de ani. Trăsăturile feței îi erau așa de nobile și ținuta sa așa de cuviincioasă. Avea un mâncar învechit și tina de eri era încremenită pe cismele sale destul de frământate. Purta pălărie tare. Pălăria era fină, mult mai fină ca a mea, dar în schimb era așa de învechită și de părăsită, că sta s'o năpădească părul. Cu toate acestea tinărul părea a fi din o familie destul de bună, adevărat că îmbrăcămintea îi era cam slăbuță, dar purta cămașă albă ca neaua, din giulgiul cel mai fin. Poate să o fi primit acum proaspătă dela vreo ființă milostivă.

Mă invită în o odaie laterală. Se scuză în toată forma pentru neplăcerea cauzată și-mi povesti cu fața rumenită de sială și rușine, că se află în o strâmtoare groaznică, nu cunoaște pe nimeni în satul acesta ferit, unde se rătăcise aseară și așa era silit a recurge între astfel de împrejurări la milostenia duhovnicului din această localitate. Adause el, că-i actor, azi fără ocupație și că ar voi să călătorească spre Manchester. Îmi spuse că e lipsit de bani și abea dispune de suma minimală, trebuincioasă pentru împăcarea ospătarului, iar pentru călătoria la Manchester nu rămâne

nimic. De aceea mă rugă cu toată căldura să-i întind o mână de ajutor în încercătura aceasta mare, în care se află. Doisprezece shillingi l-ar scoate din încercătura. Dacă așa fi atât de bun și l-aș imprumuta cu suma aceasta, el îndată ce-ar ajunge în situație bună, mi-ar retrimite-o omeneste și cu vecinică recunoștință. Numele: Iohn Fleetmann.

Nu trebuia să-mi zăgrăvească bietul om atât de minușios situația sa deplorabilă și desperată. Mai mult amar și mai multă neliniște se manifestă în trăsăturile feței, ca în cuvintele sale. Se vede însă, că de pe fața mea încă se putea ceti așa ceva, căci se înfioră îndată ce-mi zări expresia din față și murmură încet:

— «Doar mă lași în strâmtoare?»

Eu încă prinsei a-i destăinui situația mea minunată. Ii spusei, că suma amintită formează un sfer al întregului meu capital, și mai mult, că nu știu, voi mai rămănea sau voi fi scos nu peste mult din slujba mea duhovnicească.

Tinărul încremeni, și-mi zise cu o blândețe și cu o duișie uimitoare:

— «Un nenorocit referează altui nenorocit. Nu mai cer nimic. Nu se află aici în Chrechelada cineva, fie om și mai sărac, cineva cu suflet milostiv?»

Priveam cu milă în suflet la bietul tinăr strimtorat. Și mă sfiam și eu de slăbiciunea mea, că mi-am schițat îndată nenorocirea. Mă gândeam la oamenii cu stare și cu inimă din sat, dar nu găseam nici

situație tristă. Sau e destul de bogat, ca să își poată ridica el însuși case proprii și să cumpere și terenul de ridicare, sau e destul de bogată soția lui, ca să poată face ea ce nu poate preotul. Dar aceste căi nu sunt totdeauna ducătoare la scop. Căci nu se fac preoți numai bogați, ci și tineri cu mai slabe mijloace materiale, dar destoinici de a-și împlini chemarea. Mai departe, de soții nu se pot alege numai bogatele, căci inima nu voeste să știe nimic de sărăcie și bogăție, ci numai de înțelegere, iubire, pace și de liniște, de fericire.

Calea a treia duce la ridicarea unui împrumut pentru zidirea acestor case. Această cale e foarte greu de urmat, căci duce la ruina materială a tinerii familii. Investirea banilor în un capital neproductiv nu e potrivită pentru ameliorarea stării materiale a tinerilor preoți, ci potrivită ar fi investirea banilor în un capital productiv.

(Va urma).

† George Sglimbea.

În 16 Februarie v. c. a trecut la cele vecinice *George Sglimbea*, preotul ort. român din Cuculata, tractul Făgăraș, după ce servise 38 de ani la sfântul altar. Credincioșii bisericii au pierdut în dânsul un păstor sufletesc vrednic, dela care au luat învățături, nu numai pentru alinarea suferințelor sufletesti, ci și pentru ușurarea greutăților zilnice, — îndemnându-i adormitul în Domnul prin pildă vie neconținut la muncă.

Înzestrat dela natură cu o voce dulce și plăcută, decedatul era ascultat în decursul serviciului divin de toată lumea cu deosebită atențiune și dragoste, așa încât era și din depărtări adeseori invitat la diferite slujbe. Pe lângă darul vocii, era înzestrat și cu talentul de predicator, așa că la anumite ocazii știa storce lacrimi de bucurie sau de jale din ochii ascultătorilor.

În conștiința chemării sale se interesa mult de bunăstarea și înaintarea bisericii și fondurile, se repară biserica și se zidi școala din comună. Fusese membru în diferite corporațiuni, iar în scaunul protopopesc asesor în curs de 35 de ani.

În viața familiară, trăită în decursul alor 38 de ani, a fost nu numai soț, ci și tată adevărat, dând aleasă creștere la șapte copii, cari azi toți ocupă poziții însemnate în viața noastră socială.

Înmormântarea s'a făcut Duminecă în 19 Februarie c., în prezența unui public foarte mare, compus din poporațiunea din loc și din satele din jur, fără deosebire de lege și confesiune, o eclatantă dovadă a simpatiei de care să bucura la popor. Toți erau cuprinși de jale, pentru că Domnul l-a chemat la sine, când era mai mare

trebuință de povețele sale pline de tact și de prudență.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

Un asistent.

Războiul.

Pe la Brzezany, la frontul răsăritean, trupele noastre au avut întreprinderi succese. Doi ofițeri și 256 soldați ruși au ajuns în captivitate la noi. Pe linia între Zloczov și Tarnopol încă au prins ai noștri 3 ofițeri și 320 soldați ruși. Mai multe mitraliere și aruncătoare de mine au căzut în mâinile trupelor noastre. La frontul italian focul de artilerie a fost când mai viu, când mai domol. S'au constatat mari mișcări de trupe la frontul acesta, din ce se deduce, că dușmanul se pregătește pentru lupte mari. În Balcani, între Ochrida și lacul Preșba, trupe franceze au atacat în mai multe rânduri, dar trupele aliate au respins atacurile lor. Aviatorii noștri au aruncat bombe cu bun succes asupra orașului Valona din Albania, unde se află trupe italiene. La frontul dela apus luptele mărunte din zilele trecute s'au terminat în mod favorabil pentru Germani, iar la luptele mari și grele cari îi așteaptă la acest front privesc Nemții cu toată încrederea. În Asia trupele engleze și cele rusești înaintează, fiindcă Turcii se retrag, conform planului de operație. Englezii au intrat în Bagdad.

NOUTĂȚI.

Decorarea Arhiducelui Maximilian. Maiestatea Sa, Impăratul și Regele nostru Carol, a decorat pe Alteța Sa imperială și regală, Arhiducele Maximilian, cu marea cruce a ordinului Sfântul Stefan, pentru împlinirea cu strălucit succes a misiunii pe care a avut-o de a notifica la curțile din Berlin, Constantinopol și Sofia, suirea pe tron a Maiestății Sale.

În audiența. Generalul de infanterie *Arthur von Straussenburg* șeful statului major al armatei austro-ungare, a fost primit în audiență din partea Maiestății Sale, Impăratului *Wilhelm* al Germaniei, după cum se comunică dela Berlin.

Chemare. Soldații concediați din garizoana *Zemlin* (Semlin) și aparținători companiei I, II, III, și IV din batalionul de completare al regimentului de infanterie 31, au se plece imediat la trupele lor.

mai mari. Ea îmi zise în glasul ei plin de blândețe și de compătimire:

— «Eu știu ce gândești, tată».

— «Și ce gândesc, dacă știi?»

— «Gândești, să fii așa ca actorul acesta, cum ai dori să fie Dumnezeu și vicarul cu noi».

Nu mă gândeam așa, dar doream să mă fi gândit. Luai apoi cei doisprezece shillingi și îi predai copilei să-i ducă drumului. Sunt om, căruia nu-i prea place seria de mulțumite emoționante, căci mă prea jignesc și de altcum nici nu prea aveam atâta vreme de pierdut, ocupat fiind într'una cu lucrarea cuvântărilor.

Seara.

Fără îndoială, actorul e om de omenie. Lenny când se întoarse dela ospătărie, îmi povestea atâtea despre el și crâșmărița și mai multe. Femeea aceasta șireată observase îndată, că punga acestui oaspe este goală. Lenny îi spuse atunci, că-i făcui rost de ceva bani de drum. Să o fi văzut atunci! Prinse a se frământa și a înșira îndată câte'n nor și'n stele, despre dărnicia și ușurătatea calculului, care n'are nici ce să-și mai pună în spate, nici cu ce să-și mai astupe gura, nici cu ce să-și îngrijească copilițele, și încă mai miluește leneșii și pustii pământului!... Mai aproape-i doar cămașa de piele, decât surtucul!... Dacă mănânci, te îngrași!

(Va urma.)

† **Dr. Alexandru Ieszenszky**, secretar de stat, a decedat Sâmbătă în Budapesta, în etate de 65 de ani. A fost pe vremuri procuror la tribunalul regesc din Cluj, unde a susținut acuză în multe procese de presă, intentate ziarștilor români la curtea cu jurați din Cluj. Decedatul a fost procuror și a susținut acuză și în procesul *Replăcii* din anul 1893 și în procesul *Memorandului* din anul 1894. Când au înființat apoi guvernul din trecut secția de naționalitate în ministerul de interne, Ieszenszky a fost numit șef al acestei secțiuni. Dela anul 1910 a fost secretar de stat pe lângă ministrul-president. Alegerile pentru dietă din anul 1896, din cari oposeda a ieșit zdrobit, au fost conduse de Ieszenszky. O boală de inimă l'a pus capăt vieții.

Ape mari în Banat. Din Timișoara vine știrea, că topindu-se zăpada cea mare prea repede, cele mai multe râuri din Banat s'au umflat atât de tare, încât au eșit din alvia lor. Pe unele locuri apa a intrat în casele oamenilor și casele au trebuit să fie evacuate. S'au luat toate măsurile de apărare în contra vreunei primejdii mai mari.

† **Dr. Gheorghe Lazăr**, medic militar în rezervă, după scurte și grele suferințe, în urma unei boale atrase pe câmpul de luptă, în al 30-lea an al etății și după un an al presfăritei sale căsătorii, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului Mercuri, în 14 Martie st. n., 1917, la orele 3 dimineața. Rămășițele sale pământești se vor ridica din casa proprie, strada Bisericii Nr. 3, astăzi, Vineri, 16 Martie st. n., la 3 ore p. m., și se vor depune spre vecinică odihnă în cimiterul orășenesc din loc. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Încă o decorație. Domnul locotenent de artilerie, *Coriolan Ștefan*, despre a cărui decorare am scris în numărul trecut, a mai primit și a patra decorație: crucea pentru merite militare clasa III, cu decorația de război, conferită de Maiestatea Sa, Impăratul și Regele Carol.

Împotriva păcii. Se anunță dela N. York: Autoritățile poștale americane conșc în masă oree carți poștale, în care se manifestează dorința de pace a publicului din lumea nouă.

Regele Nichita e supărat. Un ziar mare german primește informație din Berna, Elveția, că regele Nichita al Muntenegrului s'ar fi certat rău cu antanta, din pricina, că aceasta are trecut în programul ei unirea după război a Muntenegrului cu Serbia, ca se formeze un singur stat cu un singur domnitor. Dăm cu gândul însă, că alta va fi pricina supărării lui Nichita. I se vor fi gătat eărăși paralele și antanta nu-i mai dă altele!

Universitate populară. După știrea ziarului *Novoe Vremea*, în Kiev se înființează o universitate populară, care se va deschide pe seama tinerimii fără deosebire de sex și de pregătire școlară. Nu se cere alt ceva, decât ca tinerii să fie trecuți de 16 ani.

Insemnări interesante. Răposatul conte *Zeppelin*, — cum anunță gazetele berlizeze, — a lăsat după sine un voluminos ziar, în care a introdus cu d'amăruntul numeroase fapte și întâmplări dela începutul războiului până la îmbolnăvirea sa. În testamentul său hotărăște, ca acest ziar să se publice după încheierea păcii.

Pentru poloni. Gazeta *Voss. Zg.* scrie, că în Berlin se urmează tratări privitoare la introducerea unor reforme școlare în Polonia Prusică. E vorba să se întrebuinteze în școlile d'acolo eărăș limba polonă, în deosebi la învățământul religiunii.

Jubileul lui Haeckel. În Iena a fost serbat cu mare solemnitate jubileul profesorului *Ernest Haeckel*, care Sâmbătă a împlinit 60 de ani de când a fost promovat de doctor. Între cei ce l'au felicitat din acest prilej pe bătrânul savant, s'a aflat și marele duce de Saxa-Weimar.

Tragedie familială. Consulul din Viena al *Brz. net, Carol Jaeger*, a fost aflat Sâmbătă seara mort în locuința sa, sângerând din fruntea, în care a intrat un glonț de revolver. Soția sa, *Ema*, a fost aflată căzută la pământ, pe coridor, asemenea vulnerată de un glonț de revolver în piept, și în stare de inconștiență. A fost dusă la spital, unde se luptă cu moartea, fără a putea fi ascultată pentru a da explicații, că ce s'a întâmplat și cum s'a întâmplat tragedia? În spital doamna *Ema Jaeger*, care se afla în stare binecuvântată, a dat naștere unui copil.

Medicament nou pentru reumatismul articular. Revista medicală din Viena, *Klinische Wochenschrift*, în numărul său din urmă, comunică descoperirea unui leac senzational. Doctorul *Edelmann*, dela un spital vienez, face adesea o dare de seamă, cum a vindecat repede și temeinic mai multe cazuri de reumatism acut articular prin injecțiuni de lapte fiert și salicil. Vindecarea pacienților s'a făcut în timp cam de trei zile. E speranță, că prin leacul acesta lumea va scăpa de o boală grea și neplăcută peste măsură.

Doză milioane de câni. După datele statistice, adunate de organele guvernului, în Anglia se află două milioane de câni, cari încă cer de mâncare, ca poporațiunea, care a început să se tânguească, cumcă câinii cei mulți îi ia, așa zicând, dela gură pâinea și carnea. Chestia a fost pusă în discuție și în parlament, și mai mulți deputați au cerut dela guvern luarea de măsuri pentru reducerea numărului cânilor din Anglia. Guvernul a urcat darea pentru câni, dela un funt, la cinci funți (cam 120 coroane), alta însă n'a făcut pentru stăpîirea cânilor, pentru că atât reuniunea pentru apărarea animalelor, cât și o parte însemnată a presei, s'a pus pe partea cânilor și li-a luat în apărare dreptul de a trăi și a lătra. Astfel situația cânilor din Anglia poate fi numită critică, dar nu disperată.

Despăgubire pentru micii industriași. Ministrul de comerț are intențiunea să despăgubească pe micii industriași pentru daunele avute, cu ocaziunea invasiunii române, în sculele necesare, în materialul procurat pentru prelucrare și în articolele găsite în urma comandelor, astfel, că le dă scule noue și material nou (nu însă bani). Afacerea aceasta nu stă în nici o legătură cu alte despăgubiri, ori chestii de ajutorare. Micii industriași din orașul nostru, cari doresc despăgubire pentru cele amintite, au să se anune la corporațiunea industrială în cursul săptămânii viitoare, — din 19 până în 24 Martie nou, — în cancelaria corporațiunii, chiar și în casul, dacă și-au mai anunțat acolo, ori altunde, daunele avute. După termenul pus nu se mai primesc anunțări și nu se mai dau informațiuni, iar anunțări, cari se refer la alte soiuri de daune, nu se iau în considerare.

Mișcări revoluționare în Petrograd. Gazete engleze și italiene anunță, că Sâmbătă după amiază domnea o mare agitație în străzile capitalei rusești, patrule de cavalerie cutreierau orașul. S'au produs ciocniri sângeroase între soldați și muncitorii fabricilor, cari sufer din cauza lipsei de alimente. Știri din Suedia spun, că în revolta de Luni până Miercuri, dela Petrograd, au căzut răniți și morți 300 — 400 de oameni. Mulțimea sbera mereu: „Dați-ne pânel” și „Dați-ne pacea!” Cercurile politice din capitală numită se tem, că revolta s'ar putea întinde asupra orașelor din provincie, care asemenea sufer pe urma lipsei de alimente. Ziarele din Petrograd nu apar, tramvaiele și-au întrerupt circulația.

Pentru un suflet nevinovat. Nemângăiații părinți *Dr. Ioan Stroia*, protopresbiter și soția sa *Veturia n. Ivan*, în nemărginita durere pentru pierderea uncului lor fiu *Nelu*, fost student în clasa III-ia gimnazială, și întru eternizarea numelui răposatului, pun temeiul cu 100 cor. la „*Legatul Nelu Stroia pentru ajutorarea copiilor săraci din Sibiu-cetate aplicăți la meserii*”. Din venitele legatului vor fi împărțăriți cu ajutoare potrivite ucenicii d'aceia din Sibiu-cetate, având preferință cei cu trei clase gimnaziale și aparținând confesiunii g.-or. române. Legatul se va administra, asemenea celorlalte legate ale Reuniunii meseriașilor sibieni și va spori din daruri generoase la momente mai însemnate, din viața familiară, cum sunt, la cununii și la botezuri, apoi ca răscumpărare a anuaștilor de căsătorie, a felicitărilor la onomastice, a anunțurilor funebrale, a pomenilor etc. La acest legat notarul *Ioan Batuca* din Galeș, drept răscumpărare a cununii pe cocișugul iubitelui său naș *Nelu Stroia* a dăruit 20 cor. Pentru această jertfă, bineplăcută și oamenilor și lui Dumnezeu, implorând odihnă înă celui ce a părăsit această vale a plângerilor și mângăiere celor îndurerați, exprimă sincere mulțumite, în numele Reuniunii, prezidentul: *Vic. Torășianu*, exactor arhidiecezan.

Bioscopul Apollo dă reprezentațiuni în Casa societății în zilele de lucru la orele 6 și 8 seara. În duminică și sârbători la orele 1/24, 6 și 8. Programul e variat și interesant totdeauna. Prețurile de intrare moderate. Pentru astăzi și mâine (16 și 17 Martie) e luată în program, pe lângă alte puncte interesante, și senzaționala dramă de război americană: *Regele munțiilor*.

unul măcar. Oamenii din Chrechelada nu sunt nici cu stare, nici cu inimă.

M'am apropiat de el mai bine, îmi proptii dreapta pe umărul său indeseat și-i grăii cu toată serioșitatea duhovnicului adevărat:

— «D-le Fleetmann! Eu înțeleg năzucul streinului ajuns în strămoare. Te rog să fii puțintel cu răbdare. Cunoști bogăția și sărăcia noastră. Mult peste o oră vei primi răspunsul».

Mă întorsei apoi acasă. Mă tot gândeam pe drum și mă miram:

— «Ce lucru interesant! Streinul recurge mai întâi la mine după ajutor. Și-i natural, căci eu sunt doară duhovnicul satului! Dar nenatural e altceva! Că eu sunt duhovnic năcăjit. Apoi altceva! El actor, teatralist și eu duhovnic. Și teatralistul cere ajutor dela duhovnic! Ce lucru ciudat! Amândoi nenorociți, amândoi în strămoare. Trebuie să fie în împărăția firii ceva, ce conduce și întâlnește pașii celor intristați și nenorociți. Cine-i în strămoare și în lipsă recurge numai la mine după ajutor, la mine, care am doar mai puțim de dăruit. Dacă sunt la masa unui credincios și unul dintre oaspeșii prezenți va avea și un cățel, acela va cerca mereu cu privirea bucătările cari le mănânc eu, și-mi va desmerda genunchii și cu capul și cu nasul său umed și rece.

Acasă povestii copilelor întâmplarea și pâșania aceasta destul de interesantă. Doream să aud ceva din gura copilei celei

„ARDELEANA“

institut de credit și economii, societ. pe acții în Orăștie-Szászváros.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Ardeleana», societate pe acții în Orăștie, se convoacă prin aceasta, la a

XXXI-a adunare generală ordinară,

care se va ținea **Joi în 5 Aprilie st. n. 1917, la 10 ore a. m.**, în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării, dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Statorirea bilanțului, distribuirea profitului și votarea absolutului.
4. Alegerea a 3 membri în direcțiune cu mandat pe 3 ani.
5. Propuneri întrate conform statutelor.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare generală, sunt rugați să-și depună pe lângă revers, cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală, la cassa institutului, sau vreunul din institutele financiare membru la «Solidaritatea», acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelor, pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență.

Orăștie, la 3 Martie 1917.

1—1 (24)

Direcțiunea.

Active.		Contul Bilanț pe 1916.		Pasive.	
	Cor. fil.		Cor. fil.		Cor. fil.
Cassa	192,376-79	Capital societar	1.000,000-		
Giro-Conto	3,067-63	Fond de rezervă	300,000-		
Cambii	1.025,029-	Fond special de rezervă	385,902-81		
Cambii cu acop. hipotec.	971,671-50	Fond iubilar econ.	115,927-		
Imprumuturi hipotecare	887,592-61	Fondul casei culturale	60,999-		
Imprum. hipot. cu anuități	157,193-45	Fond de pensiune	193,411-71	1.056,240-52	
Obligațiuni cu cavenți	498,400-04	Depuneri	3,924,839-72		
Conturi-curente	979,557-73	Imprumuturi hipotecare cedate	289,187-63		
Efecte	756,843-50	Conturi curente	77,383-77		
Realități	749,415-64	Depozite de cassă	24,977-11		
Efectele și realitățile fond. de pensiune	193,411-71	Diverși creditori	27,057-65		
in birou	6,500	Interese anticipate	32,262-99		
Mobilier la hotel «Central»	16,800-	Profit curat	120,079-20		
Diverși debitori	45,462-06				
Interese restante și transitoare	68,706-93				
	6.552,028-59				6.552,028-59

Spese.		Contul Profit și Pierdere.		Venite.	
	Cor. fil.		Cor. fil.		Cor. fil.
Interese:		Interese:			
pentru fondurile de rez.	11,128-63	dela cambii	120,345-60		
pentru depuneri	157,131-73	dela cambii cu acoperire hipotecară	101,781-84		
pentru reescont	6,502-49	dela imprumuturi hipotec.	53,245-19		
pentru imprumuturi hipotecare cedate	15,379-16	dela imprumuturi hipotecare cu anuități	9,433-79		
Spese:		dela obligațiuni cu cavenți	35,154-79		
salare și bani de cvartir	55,562-53	dela conturi-curente	12,196-38		
spese generale, chirii și marce de prezență	20,332-45	dela efecte	33,972-92	366,130-51	
Contribuție:		Chirii și arânzi	46,536-72		
directă	27,658-24	Proviziuni	21,551-39		
de 10% după interese de depuneri	15,713-17				
Amortizări:					
din realități	832-20				
din mobilier	3,898-82				
Profit curat	120,079-20				
	434,218-62				434,218-62

Orăștie, la 31 Decembrie 1916.

Dr. Octavian Sglimbea m. p.,
director executiv.

Simion Vlad m. p.,
contabil.

DIRECȚIUNEA:

Nicolae Andrei m. p.   **Dr. Ioan Margita m. p.**   **Dr. Cornel David m. p.**
Dr. Aurel Vlad m. p.,   **Ioan Branga m. p.**   **Ioan Mihaiu m. p.**   **Dr. Romul Dobo m. p.**
prezident.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine.

Orăștie, la 3 Martie n. 1917.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Traian Mihăilă m. p.   **Adam Basarabă m. p.**   **Ioan Popovici m. p.,**   **Simion Corvin m. p.**

Requisite de scris se pot procura de la **Librăria arhidiecezană**

Redactor responsabil Teodor V. Păcățiu.

„CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE“.

Convocare.

P. T. Membrii «Cassei de păstrare (reuniune) în Săliște», sunt invitați la

a XXXIII-a adunare generală ordinară,

conform §-ului 15 din statute, pe **Joi în 29 Martie st. n. 1917, la 3 ore p. m.**, în sala festivă a școlii gr.-or. române din Săliște, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul consiliului de inspecțiune.
4. Statorirea bilanțului pe 1916, distribuirea profitului curat și votarea absolutului.
5. Alegerea a 2 membri în direcțiune cu mandat de 6 ani.
6. Intregirea consiliului de inspecțiune prin alegerea a 3 membri cu mandat de 3 ani.
7. Fixarea marcelor de prezență.

Domnii membri cu vot decisiv, — adică aceia, cari sunt trecuți cu cel puțin 3 luni înainte de adunare în registrul membrilor, — sunt, în sensul dispozițiilor §-ului 10 din statute, rugați a-și depune părțile de fondare și documentele de plenipotență la cassa institutului cel mult până în 27 Martie, iar la institutele, cari sunt membre la «Solidaritatea», până în 25 Martie 1917.

Săliște, în 8 Martie 1917.

1—1 (27)

Direcțiunea.

Active.		Contul Bilanț.		Pasive.	
	Cor. fil.		Cor. fil.		Cor. fil.
Cassa în numerar	193,551-07	Capital societar	500,000-		
Bon în Giro-Conto la banca austro-ungară	6,051-25	Fondul de rezervă	211,617-97		
Cambii	349,043-81	Fondul de binefaceri	54,064-71		
Cambii cu acoperirea hipot.	199,666-	Fondul unui spital public în Săliște	86,768-73		
Imprumuturi hipotecare	681,644-03	Fondul de pensiune	43,763-38	396,214-79	
Conturi curente cu acoperire	971,629-74	Depuneri spre fructificare	3,479,601-15		
Credite personale	151,074-50	Creditori	11,452-17		
Efecte publice*)	1,096,638-	Dividende neridicate	3,542-		
Acții dela diverse bănci	233,770-	Interese anticipate pro 1917	4,480-34		
Capitale elocuate la alte bănci	222,251-10	Profit transpus din anul trecut	7,108-07		
Casele institutului	95,000-	Profit curat	51,712-73	58,820-80	
Realități de vânzare	3,513-97				
Imprumut din fondul de binefaceri	54,064-71				
Depunerea înființând. spital public în Săliște	86,768-73				
Depunerea fondului de pensiune	43,763-38				
Mobilier	4,269-80				
Amortizare	469-80				
Debitori	17,450-56				
Interese trans. rest. la impum. hipotec.	41,424-34				
	4.454,111-25				4.454,111-25

*) Din acestea efecte de stat N. K 422,700-

Debit.		Contul Pierdere și Profit.		Credit.	
	Cor. fil.		Cor. fil.		Cor. fil.
Interese:		Profit transpus din anul trecut	7,108-07		
pentru depun. spre fructif.	119,968-83	Interese:			
pentru fondul de pensiune	2,206-53	dela cambii	35,248-20		
Spese:		dela imprumuturi hipotec.	63,119-98		
salare și bani de cvartir	32,469-53	dela credite de cont-curent	58,874-51		
marce de prezență	1,415-	dela credite personale	12,201-51		
imprimare, registre, porto, diverse	8,209-34	dela efecte	55,003-98		
Contribuțiune:		dela capitale elocuate la alte bănci	5,681-62	230,129-80	
directă	7,750-31	Chirii	3,030-44		
10% după interesele dep.	11,997-89	Proviziune, profit la monete și alte venit	4,089-72		
Amortizări:					
din casele institutului	1,000-				
din mobilier	469-80				
Profit transpus din anul trecut	7,108-07				
Profit curat	51,712-73				
	244,308-03				244,308-03

La finea anului 1915 au fost 325 membri, în anul 1916 au repășit 3 membri, de nou au intrat 6 membri, la finea anului 1916 au fost 328 membri cu 2500 părți de fondare.

Săliște, la 31 Decembrie 1916.

DIRECȚIUNEA:

Dr. N. Calefariu m. p.,   **C. Hertia m. p.,**   **Dr. Ioan Stroia m. p.**   **D. Lăpădat m. p.**
prezident.   director executiv.

Petru I. Comșa m. p.   **D. Roșca m. p.**   **Ioan Răuciu m. p.**   **Ioan Bârsan m. p.**

Subsemnatul consiliu de inspecțiune am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Săliște, în 8 Martie 1917.

Ioan Chirca m. p.,   **Ioan Popa m. p.**   **Constantin Criștiu m. p.**   **Petru Giura m. p.**
prezident.

Iosif Lissai m. p., revizor expert al «Solidarității».

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.